

Передмова до фонду

Чернігівське ремісниче училище Чернігівського приказу громадської опіки

Ф. 228, 80 об. зб., 1809–1817; 1819–1823; 1825–1828; 1860 рр.

Історія установи-фондоутворювача

Засноване 1 травня 1804 року за ініціативою першого малоросійського генерал-губернатора князя А.Б. Куракіна. Перебувало у віданні Чернігівського приказу громадської опіки та очолювалось попечителем.

Першим попечителем був надвірний радник Карташевський, пізніше – надвірний радник Ригельман, за ним надвірний радник А. Х. Угнаде, потім Ничволодов та полковник Григоровський.

При училищі був створений комітет, до складу якого входили: попечитель, двоє чиновників з дворян, що мешкали в місті Чернігові, засідатель Чернігівського приказу громадської опіки та по дві особи з купців, міщан, ремісників. До повноважень комітету, що повинен був збиратися не менше, ніж 1 раз на місяць, належала оцінка речей матеріалів, що надходили до училища, забезпечення збереженості цих матеріалів, приймання задатку за замовлену продукцію, визначення цін на виготовлені вироби. Три рази на тиждень комітет збирався для «сочиненія табелі», тобто для складання розкладу занять та контролю за харчуванням учнів.

Фінансувалося училище частково з Приказу громадської опіки, частково з міського бюджету.

Ремісниче училище було засновано для «низших класов» Чернігівської і Полтавської губерній і мало можливість прийняти 336 учнів. На день відкриття до училища було прийнято 35 учнів, з них 9 дітей з сімей козаків, 25 дітей з міщан і 1 – з сім'ї купців. Через рік князь Куракін дозволив приймати до училища дітей кріпаків за умови, якщо на це є згода їхнього пана і той зобов'язується надавати для цих дітей провіант, оскільки вони не могли утримуватися на кошти училища. У 1811 році в училищі навчалося 96 учнів з різних верств населення.

Вихованці училища мешкали в училищі, це був інтернат. Навчання тривало 6 років. Прийом учнів проводився кожні два роки в січні місяці. На навчання приймалися діти віком від 12 до 15 років.

За проектом князя Куракіна передбачалося поступово в училищі ввести 14 ремесел. З першого року існування училища було введено п'ять ремесел: шевське, слюсарне, столярне, різьблення по дереву, виготовлення срібних виробів. Через два роки було введено токарське.

На чолі кожного ремесла (класу) стояли майстер та підмайстер.¹

Історія фонду

Дата першого надходження документів до Держархіву області не відома. Перший запис в облікових документах датується 1947 роком.²

Основні документи фонду:

Розпорядження та приписи Приказу громадської опіки попечителю училища про виділення коштів на спорудження будівлі та інші потреби училища; ремонт одягу та взуття учнів, які знаходяться на казенному утриманні.

Книги запису прибутків та видатків грошей, які були асигновані майстрам та службовцям; на утримання учнів; придбання матеріалів, інструментів та книг; господарські потреби. Списки службовців.

Характеристика описів

Документи фонду були описані та обліковані в описах №№ 1, 2. У 2012 р. описи пройшли удосконалення в результаті якого описи №№ 1, 2 були об'єднані в опис № 1. В процесі удосконалення описів проведено редагування заголовків справ без їх перегляду, систематизація справ за хронологічною ознакою. Заголовки справ розкривають зміст документів. Крайні дати справ в опису зазначені на рівні року До описів підключено недіючі описи №№ 1, 2 – справа № 80, складено необхідний довідковий апарат: перевідна таблиця шифрів, титульний аркуш, передмова.

На 22.06.2012 р. в опису обліковано 80 об. зб. за 1809–1817; 1819–1823; 1825–1828; 1860 рр.

Начальник відділу

О.В. Носенко

22.06.2012

1 Киевская старина, том LXXXIV. 1904 г. февраль, арк. 157–168

2 ДАЧО.-Аркуш фонду 228.